

Kdo lobbuje férově a kdo raději potají?

Registr napoví

19.9.2025 - David Kotora | Transparency International ČR

Zákon o regulaci lobbování máme v Česku zejména díky Národnímu plánu obnovy. V něm byl, jako jedna z vícero podmínek, uveden požadavek na regulaci lobbingu. Pokud bychom tento milník nesplnili, Česko by nedosáhlo na miliardy korun z evropského rozpočtu.

Zbrusu nová komplexní legislativa se ale nepřijme přes noc. A je to tak správně. Pokud se však neprotáhne účelově na dekády. Ideální koktejl tvoří řada ingrediencí. Potřebujete podporu ze strany široké veřejnosti a občanů. Tlak a konsensus ze strany odborníků. Podporu od EU a mezinárodních organizací.

A v neposlední řadě musí existovat politická vůle, která se však limitně blíží nule, pokud se zákony týkají dohledu nad politiky samotnými – což je i případ výše zmíněné legislativy. V Česku nad politickou averzí vůči ztransparentnění lobbingu, který je každodenní součástí jejich práce, nakonec zvítězila obava zákonodárců z hrozící ztráty miliard korun z EU v rámci již zmíněného Národního plánu obnovy.

V TI jsme se také více než 15 let snažili prosadit zákon regulující lobbing, a to formou nespočtu mediálních vystoupení, celé řady expertních kulatých stolů a mezinárodních konferencí. Ani nespočítám, kolikrát jsme veřejně vysvětlovali, kdo jsou to lobbisté, a že mezi ně nepatří překupníci s vlivem jako Ivo Rittig, Marek Dalík nebo Roman Janoušek.

☐☐☐ V Česku se blíží přijetí zákona o lobbování. V TI se lobbingu věnujeme na mnoha úrovních. Proto jsem také uspořádali mezinárodní konferenci ☐☐ „Regulace lobbingu v praxi: zahraniční zkušenosti a česká cesta”.

Více už se dozvíte online☐

☐ <https://t.co/8cQav6Kbbg> pic.twitter.com/HkKRgtM5qs

— Transparency International ☐☐ (@Transparency_CZ) February 4, 2025

Kde zákon pokulhává?

Zákon částečně odolal snahám o jeho úplné vykostění mimo jiné ze strany předsedy poslaneckého klubu ODS Marka Bendy, který během legislativních debat halucinoval o zničení politiků. A paradoxně i od exministra spravedlnosti Pavla Blažka (pozastavil členství v ODS kvůli kauze bitcoin), jehož resort je gestorem nové legislativy. Oběma „vděčíme“ za výrazné slabiny zákona.

Svou vinu nesou i někteří lobbisté, kteří se snažili prolobbovat celou řadu výjimek z reportovacích povinností. Ukázkovým příkladem byla medializace lobbistické práce Jany Hays, manažerky pro regulaci v telekomunikační společnosti CETIN spadající do skupiny PPF. Ta poslankyni Evě Decroix (ODS) sepsala pozměnovací návrh obsahující klíčovou výjimku z informování o rozsahu a předmětu lobbingu v důvodových zprávách k připravovaným zákonům.

□ Telekomunikační závod PPF, lékařská komora či sdružení měst a obcí. Část změn k zákonu o lobbingu, který se diskutuje v Poslanecké sněmovně, nepochází přímo od samotných zákonodárců, autorství patří zájmovým organizacím, informuje @iROZHLAS.cz.

□ <https://t.co/xVcRduoZP3> [pic.twitter.com/ToxPAxy5sw](https://t.co/pic.twitter.com/ToxPAxy5sw)

— Transparency International ČR (@Transparency_CZ) December 16, 2024

Dále mezi lobbovanými neskončili asistenti poslanců a senátorů, přes které se podle odhadů insiderů také lobbuje. Chybí i tzv. lobbistická stopa v zákonech, která se smrškla pouze na jmenný seznam lobbistů, kteří se na tvorbě normy podíleli, ale bez jakýchkoliv bližších detailů.

Jak vypadá nejviditelnější složka regulace lobbingu?

Klíčovým prvkem zákona o regulaci lobbování je veřejný Registr lobbování, který vznikl k 1. červenci 2025. Postupně se v něm objevují nově registrované právnické i fyzické osoby jako lobbisté, respektive lobbující prostředníci. Dodejme, že registrace je sice průběžná, ale pokud se lobbista nezaregistruje a přesto bude lobbovat, hrozí mu sankce.

Podle posledních dat Ministerstva spravedlnosti (MSP) aktuálně v registru naleznete 401 lobbistů (většinu tvoří právnické osoby), 351 lobbujících prostředníků a 1 917 lobbovaných (Senát, Sněmovna, Vláda atd.).

Ačkoliv na tuto novou agendu zatím nemá MSP potřebné kapacity a rozpočet, což může v důsledku ohrozit následnou kontrolu a potenciální sankcionování, je zde očividná snaha postupně registr rozvíjet.

Prostor pro zlepšení nadále leží na hlavní stránce samotného registru rellob.gov.cz, kde chybí informace, které by široké veřejnosti objasnili, co je to lobbing, kdo je to lobbista, k čemu registr vlastně slouží, co je jeho cílem a jak jej lze využít. Vyhledávání je pak intuitivní s rozšířenou možností výběru detailů. Uživatelsky a graficky přívětivě zpracovaná data z registru by také zcela jistě lobbování přiblížila širšímu publiku.

Dobrým příkladem a inspirací může být EU Rejstřík transparentnosti, kde lze najít nejen kompletní seznamy lobbistů, ale i oblasti jejich zájmů a rozpětí nákladů určených na lobbing – vše vycházející z aktuálních závazků Evropského parlamentu, Evropské komise a Rady Evropské unie.

Kdo teď je a není v Registru lobbování?

Ačkoliv se registr téměř každým dnem plní jmény lobbistů a lobbovaných, u některých významných právnických subjektů (lobbistů) zatím nalezneme pouze jednoho lobbujícího prostředníka jako v případě akciové společnosti ČEZ, kde drží majoritní podíl (téměř 70 %) stát.

Nejedno obočí nadzvedne, že mezi lobbisty nejsou členové představenstva a další vrcholní zástupci tohoto největšího energetického závodu v zemi. Dodejme, že ČEZ stojí často v samotném centru politických diskusí a zájmů.

U tak velké firmy je obvyklé, že lobbingový tým se skládá z více než jedné osoby, v tomto případě Zuzany Krejčířikové, která je podle registru lobbistickým prostředníkem i další významné instituce ovlivňující politické rozhodování v této zemi, a to Hospodářské komory.

Za zajímavost také stojí, že řada významných soukromých společností, které mají zahraniční kapitál, se v registru objevují. Pro ilustraci uvedu Škoda Auto, ČSOB, Google nebo T-Mobile, což jen potvrzuje, že lobbying na západ od nás je běžnou součástí veřejného života jak pro politiky, tak i právnické osoby. V souvislosti s PPF (Rodina Petra Kellnera) můžeme najít třeba Air Bank a již zmíněný CETIN.

Oproti tomu firmy ovládané vlivnými českými podnikateli jako EPH (Daniel Křetínský), Sev.en (Pavel Tykač), KKCG (Karel Komárek), CSG (Michal Strnad) či Seznam (Ivo Lukačovič) v přehledu nyní nenajdeme – zřejmě napřímo nelobbují.

Dodám, že holding Agrofert také v registru nedohledáme, ačkoliv jeho majoritním akcionářem je poslanec a předseda hnutí ANO Andrej Babiš, který je pevně spjatý s kauzou jeho střetu zájmů. Toho v registru nalezneme mezi lobbovanými.

Mezi lobbujícími prostředníky již teď najdete i veřejně známá jména, která jdou registrací dobrým příkladem, jako například expremiéra ODS Mirka Topolánka, ekonomy Helenu Horskou a Tomáše Prouzu, či exministra zahraničí za ČSSD Tomáše Petříčka.

Nechybí ani množství neziskových organizací, namátkou Člověk v tísni, Greenpeace či Český tenisový svaz, které jdou s kůží na trh a nebojí se veřejně deklarovat, že jsou také lobbisty. Včetně TI, která se dlouhodobě zasazuje o kvalitní protikorupční legislativu, proto nás také v registru dohledáte. Aktuálně tam ale nedopátráte Fotbalovou asociací České republiky, jednu z nejvlivnějších neziskových organizací.

Velké množství registrovaných oborových asociací a svazů, ať už je to výše uvedená Hospodářská komora nebo Svaz průmyslu a dopravy i Unie zaměstnavatelských svazů, taktéž ukazuje, skrze jaké kanály a platformy často probíhá legislativní lobbying. Nejedná se o nic neobvyklého, naopak je to zažitá praxe i v zahraničí. U ČMKOS se nabízí otázka, kdo jsou lobbující prostředníci, a proč není registrován odborář a jejich předseda Josef Středula?

Správný čas teprve přijde

Pozitivní bonifikace formou přístupu do knihovny připravované legislativy, oprávnění vystoupit na jednáních zákonodárného sboru či vstupní karty do Sněmovny či Senátu pro lobbisty by mohla být v budoucnu potenciální cestou, jak motivovat další subjekty a osoby k registraci, ačkoliv nyní není na pořadu dne.

☐☐☐ ☐☐ Co říkají data za poslední rok o lobbistických schůzkách europoslanců včetně těch českých? Projděte si naši analýzu☐

☐<https://t.co/ymdiWPUS06> pic.twitter.com/51Nn2L31oV

— Transparency International ☐☐ (@Transparency_CZ) August 7, 2025

Nejzajímavější čas pro nahlédnutí do registru ale teprve přijde. V rámci zákonem dané šestiměsíční lhůty, tedy v lednu 2026, se v registru objeví první oznámené lobbistické schůzky a jednání. Zde se pak bude jednat o klíčový kontrolní moment, kdy bude nasnadě projít si data v rámci registru a porovnat je s praxí. Až tedy praxe a rozsah využití Registru lobbování ukážou, jak v Česku dodržují lobbování a lobbisté zákonem vymezené hranice.

Autorem komentáře je výkonný ředitel TI David Kotora.

<https://www.transparency.cz/kdo-lobbuje-ferove-a-kdo-radeji-potaji-registr-napovi>